

Asia: VN/32076/2023

Lausuntopyyntö kotoutumislain mukaisista asetuksista

Lausunnonantajan lausunto

Asetus 1: VNa osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin sekä monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin sisällöstä ja toteuttamisesta (arviointiasetus)

Tilastokeskus pitää tärkeänä, että alkuhaastattelussa kartoitetaan maahanmuuttajan aikaisempi koulutus. Lisäksi tärkeää olisi tässä kartoittaa myös maahanmuuttajan syntymämaa, sillä tätä tietoa ei saada kattavasti Digi- ja väestötietovirastolta. Tilastokeskus näkee maahanmuuttajien palvelutarpeen arvioinnin tilaisuutena, jonka yhteydessä pystyttäisiin täydentämään maahanmuuttajia koskevaa tietopohjaa. Tietojen tulee olla tunnistellisia ja rakenteisia, jotta ne voidaan tallentaa valtakunnalliseen kotoutumisen tietovarantoon. Tilastokeskuksen tietotarpeiden huomioiminen tässä yhteydessä olisi hyvä esimerkki viranomaisyhteistyön hyödyntämisestä kansallisen tietovarannon rakentamisessa rekisteritietoihin perustuen.

Asetus 2: VNa monikielisen yhteiskuntaorientaation sisällöstä ja toteuttamisesta (yhteiskuntaorientaatioasetus)

-

Asetus 3: VNa alaikäisenä ilman huoltajaa tulleen lapsen edustajan palkkion maksamisen perusteista ja palkkion suuruudesta, korvattavista kuluista sekä menettelystä palkkion maksamisessa ja kulujen korvaamisessa (edustajanpalkkioasetus)

-

Asetus 4: VNa laskennallisen korvauksen perusteista ja maksatuksesta (korvausasetus)

-

Asetus 5: VNa kotoutumisen edistämisen valtakunnalliseen tietovarantoon tallennettavista tiedoista (tietoasetus)

Tilastokeskus kannattaa, että tiedot aikaisemmista tutkinnoista tallennetaan yhdenmukaisesti ja rakenteisesti tietovarantoon tiedon käyttökelpoisuuden varmistamiseksi. Tietojen tulee olla tunnistellisia, jotta niitä voidaan yhdistää muihin tietoihin. Tutkintojen koulutusalan ja

-asteen määrittelyssä tulisi käyttää apuna Tilastokeskuksen jo kehittämiä kysymyksiä maahanmuuttajien koulutustaustan selvittämiseksi. Tilastokeskus painottaa yhteistyön tärkeyttä Tilastokeskuksen kanssa tutkintotietojen merkitsemistavan määrittelyssä tietovarantoon. Näin voidaan varmistaa tiedon laatu ja tiedon käyttökelpoisuus tutkimus- ja tilastointikäyttöön.

Tilastokeskus kannattaa, että tiedot kootaan yhteen rekisteriin, ja ehdottaa, että Tilastokeskuksella on tiedonsaantioikeus rekisteristä ja että tiedot kerätään siten, että tiedoilla voidaan täydentää myös Tilastokeskuksen ylläpitämää kansallista tutkintorekisteriä. Tutkintorekisteri on keskeinen koulutustiedon lähde tilastollisissa selvityksissä ja tutkimuksissa sekä koulutustason määrittelyssä. Tutkintorekisteristä saadaan muun muassa tietoa väestön koulutusrakenteesta.

Ulkomailla suoritettujen tutkintojen osalta tutkintorekisteri on hyvin alipeittävä. Jopa noin puolelta ulkomaalaistaustaisesta väestöstä puuttuu tutkintotieto. Alipeitto on muodostunut ajan kuluessa, ja se on seurausta jatkuvan tiedonkeruun puuttumisesta. Suomeen muuttavilta henkilöiltä ei kysytä maahantulon yhteydessä tietoa ulkomailla suoritetusta koulutuksesta ja alipeitto kasvaa jatkuvasti. Tutkintotietojen kysyminen ei kuulu DVV:n tai Maahanmuuttoviraston tehtäviin.

Lisääntynyt maahanmuutto (vuonna 2023 Suomeen muutti noin 73 000 henkilö) ja puutteet tietopohjassa kasvattavat alipeittoa ja heikentävät tutkintorekisterin laatua ja kokonaiskuvan saantia maahanmuuttajien ja Suomessa asuvien koulutuksesta. Tästä syystä Tilastokeskus pitää yhteiskunnallisesti erittäin tärkeänä tiedon saamista osaksi Valtakunnallisen kotoutumisen tietovarantoa ja Tilastokeskuksen käyttöön.

Muut huomiot

-

Orjala Hannele
Tilastokeskus

Pärnänen Anna
Tilastokeskus